

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2017 – 2019
DLA GMINY ZANIEMYŚL**

Spis treści:

<i>Wstęp</i>	3
<i>Uzasadnienie wprowadzenia programu</i>	3-4
<i>Podstawa prawna programu</i>	4
<i>Diagnoza sytuacji rodzin korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Zaniemyślu</i>	
<i>Spółecznej w Zaniemyślu</i>	4
<i>w tym :Tabele 1-3</i>	4-6
<i>Cel główny Programu</i>	6
<i>w tym: Cele szczegółowe</i>	6
<i>Adresaci Programu</i>	6
<i>Realizacja Programu</i>	7-9
<i>Wykaz szczegółowych zadań</i>	9-10
<i>Realizatorzy Programu</i>	10-11
<i>Efekty Programu</i>	11
<i>Źródła Finansowania Programu</i>	11
<i>Monitoring i ewaluacja Programu</i>	11
<i>Wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów</i>	12
<i>Sposób kontroli realizacji programu</i>	12
<i>Podsumowanie</i>	12-13

Wstęp

Gminny program wspierania rodziny na lata 2017-2019 w Gminie Zaniemyśl opracowano w oparciu o art.176 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r., poz. 575) w myśl, którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 stanowi samodzielny program, służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórkę. Jest najważniejszą grupą społeczną, pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. Dziecko tutaj nabywa wiedzę o otaczającym je świecie, panujących między ludźmi stosunkach. Uczy się wyrażać swoje uczucia (lęk, obawa, zadowolenie, gniew) oraz wartościowania co jest dobre, a co złe. W rodzinie wychowują się kolejne pokolenia, które w późniejszym okresie swojego życia kreują społeczeństwo. Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną i wyznacza koleje jego losu. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych. Tylko „zdrowa” rodzina jest warunkiem wykreowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej rodziny. Obowiązkiem gminy jest dbanie o dobro swoich mieszkańców, a co za tym idzie wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i nie potrafiących samodzielnie rozwiązać swoich sytuacji kryzysowych. Szukając prób pomocy dziecku, uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale także na problemach jego rodziny, bo to w dezintegracji rodziny tkwi źródło sieroctwa społecznego. Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny, wymienić należy: niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych, niezaradność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, a także alkoholizm jednego lub obojga rodziców, karalność sądową, przejawy psychopatii, maltretowanie oraz znęcanie się nad dzieckiem. Zazwyczaj niekorzystne sytuacje w rodzinie współwystępują ze sobą.

Rozpad rodziny, czy niewydolność wychowawcza powoduje zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów oraz wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując siły i środki społeczne. Długotrwała sytuacja kryzysowa w rodzinie może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna najbardziej sprzyja prawidłowemu rozwojowi dziecka należy zadbać o to, aby dziecko mogło w niej pozostać. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje i w tym kierunku należy pracować z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszystkie działania ,aby były skuteczne powinny być prowadzone za zgodą rodziny i z jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej (pracownik socjalny, asystent rodziny) zmierzający do przywrócenia naturalnych więzów , i normalizacji życia rodzinnego. W swoich działaniach mają oni za zadanie wspieranie i wspomaganie, a nie zastępowanie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo – wychowawczych..

Jednym z nowatorskich rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składający się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci, czemu służy indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. Asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków i w podjętych działaniach, pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły one zamierzone efekty. Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Uzasadnienie wprowadzenia Programu

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja). Konsekwencją powyższego zapisu jest wprowadzenie trzyletniego programu wspierania rodziny w Gminie Zaniemyśl na lata 2017-2019, którego priorytetem będzie stworzenie działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu mieszkańców. Działania na rzecz rodziny to czynności skierowane do poszczególnych jej członków oraz kampanie prowadzone na rzecz całej wspólnoty. Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych ról, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w programie zadania koncentrować się będą na dziecku oraz na całej rodzinie również w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Ma to na celu pomoc w odzyskaniu przez rodziców funkcji opiekuńczych tj. umożliwienie dziecku powrotu do środowiska rodzinnego.

Przyjęte w ramach Programu zadania są spójne zarówno z ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Podstawa prawna Programu

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016r., poz.575);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015r., poz. 163 ze zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r., poz. 1390);
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015r., poz. 1286 ze zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2015r., poz. 875 ze zm.);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zaniemyśl .

Diagnoza sytuacji rodzin korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Zaniemyślu

Zaniemyśl jest gminą wiejską znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie miast Środa Wlkp., Śrem i Kórnik z którymi graniczy. Powierzchnia gminy Zaniemyśl wynosi ogółem 106, 56 km². Gminę tworzy 18 sołectw. Jak wynika z danych Urzędu Gminy, na dzień 31 grudnia 2015 roku w Gminie zamieszkuje 6 779 mieszkańców, wśród których: 3 443 to kobiety, 3 326 mężczyźni, a dzieci do lat 17 (do uzyskania pełnoletności) w rodzinach 1 362. Zaniemyśl jest lokalnym ośrodkiem handlowo-usługowym dla mieszkańców gminy, którzy utrzymuje się z rolnictwa, hodowli oraz z handlu i usług. Część mieszkańców pracuje poza miejscem zamieszkania. W 2015 roku z różnych form świadczeń z pomocy społecznej Ośrodka skorzystało łącznie 150 środowisk liczących 436 osób, co stanowi 6,5% udziału osób w rodzinach, w ogóle ludności gminy.

Z analizy sprawozdań Ośrodka oraz informacji uzyskanych od pracowników socjalnych wynika, że w latach 2013 – 2015 systematycznie maleje liczba rodzin, bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych co jest efektem wzmożonej pracy socjalnej oraz dodatkowego wsparcia tych rodzin w wypełnianiu funkcji rodzicielskich, działaniami asystenta rodziny. Są to rodziny, które wymagają wsparcia w znacznie szerszym wymiarze aniżeli pomoc oferowana w ramach pracy socjalnej. W Ośrodku zatrudniony jest asystent rodziny pracujący z takimi rodzinami (w których występuje bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych).

Tabela 1

Najczęstsze przyczyny trudnych sytuacji życiowych, które stanowią przyczynę ubiegania się o wsparcie OPS Zaniemyśl

Powody przyznania pomocy	2013 rok		2014 rok		2015 rok
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin
Ubóstwo	76	207	68	177	70
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	26	134	22	111	28
Sieroctwo	1	2	0	0	0
Bezrobocie	71	211	67	187	52
Bezdomność	5	8	3	3	4
Niepełnosprawność	33	70	33	72	42
Zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa	1	4	1	1	2
Alkoholizm	11	19	7	10	5
Narkomania	0	0	0	0	0
Długotrwała lub ciężka choroba	16	47	10	31	9
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	14	50	13	41	9
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	5	8	5	7	4
Przemoc w rodzinie	4	16	3	13	5

Tabela 2

Rodziny z dziećmi objęte pomocą OPS Zaniemyśl w latach 2013-2015 z podziałem na liczbę dzieci w rodzinie

Rodziny z dziećmi		Rodziny z dziećmi					
Rok	Ogółem	Ogółem liczba osób	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci
2015	85	362	22	26	21	13	2

2014	85	343	22	33	20	8	2
2013	100	401	29	35	24	10	2

Rodzina dysfunkcyjna to rodzina, która nie spełnia swych zadań względem dzieci. W takiej rodzinie na pierwszym miejscu zaspakajane są potrzeby rodziców a nie dzieci. Zaburzona jest również więź emocjonalna między członkami rodziny. Atmosfera w rodzinie jest pełna napięcia. Nie można wyrażać swoich uczuć, myśli, pragnień. Każda rodzina dysfunkcyjna naraża dziecko na szereg negatywnych emocji. Niejednokrotnie dzieci w takich rodzinach odbierane są jako balast dla rodziców ograniczający ich swobodę. Wobec dzieci często stosowane są surowe kary, nieadekwatne do stopnia przewinienia.

Pracownicy socjalni i asystent rodziny Ośrodka, w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania .

Tabela 3

Rodziny, którym udzielono wsparcia asystenta rodziny w latach 2013-2015

2013 rok			2014 rok			2015 rok	
Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
4	19	11	4	16	8	5	22

Podjmując rozważania na temat roli rodziny w systemie profilaktyki, należy zdawać sobie sprawę z aktualnych zagrożeń, które niesie ze sobą rozwój cywilizacji. Postawy wielu ludzi nacechowane są lękiem przed przyszłością, rozczarowaniem, wiele małżeństw ulega rozpadowi. Rodzina często jest wielokrotnie rekonstruowana gdzie dzieci są z kilku związków , w których rodzice traktują dzieci przedmiotowo. Rodzice są zapracowani, nie zwracają uwagi na potrzeby dziecka (głównie emocjonalne). Najbardziej przez ten stan rzeczy cierpią dzieci, które pozostawione „same sobie” podejmują działania dewiacyjne, prowadzące do niedostosowania społecznego.

Cel główny Programu:

Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Cele szczegółowe:

Cel 1. Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji

oraz zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych.

Cel 2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka.

Cel 3. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców w tym

umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych

Adresaci Programu

Odbiorcami działań ujętych w Programie są rodziny i dzieci zamieszkałe na terenie Gminy Zaniemyśl przeżywające trudności w zakresie opiekuńczo-wychowawczym, oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju, i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci w nich żyjących. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej. Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiece i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej.

Realizacja Programu :

Nazwa zadania	Czas realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźnik realizacji
Cel-1 Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych.			
Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/rodzin dysfunkcyjnych oraz analiza zjawisk rodzających potrzebę ubiegania się o pomoc.	2017 - 2019	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zaniemyślu	Przyczyny udzielania pomocy. Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych.
Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, placówkami wsparcia dziennego, świetlicami środowiskowymi w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych.	2017 - 2019	Ośrodek Pomocy Społecznej w Zaniemyślu Gminne Placówki Oświatowe Urząd Gminy w Zaniemyślu	Liczba podjętych interwencji. Liczba osób objętych wsparciem.
Praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie.	2017 - 2019	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zaniemyślu	Liczba rodzin objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej oraz asystenta rodziny.
Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień, terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej.	2017 - 2019	Ośrodek Pomocy Społecznej w Zaniemyślu Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Liczba osób, które podjęły terapię. Liczba założonych Niebieskich Kart.

		Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba osób, które ukończyły terapię.
Dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej.	2017 - 2019	Ośrodek Pomocy Społecznej w Zaniemyślu Zespół Interdyscyplinarnej ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminne Placówki oświatowe Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wlkp.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.
W zależności od zdiagnozowanych potrzeb –zapewnienie opieki rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez asystenta rodziny.	2017 - 2019	Ośrodek Pomocy Społecznej w Zaniemyślu Urząd Gminy w Zaniemyślu	Liczba asystentów pracujących na rzecz mieszkańców gminy. Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta.
Cel-2 Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka.			
Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom.	2017 - 2019	Ośrodek Pomocy Społecznej w Zaniemyślu Urząd Gminy w Zaniemyślu	Liczba i formy udzielonej pomocy. Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą.
Objęcie dożywianiem wszystkich potrzebujących dzieci.	2017 - 2019	Ośrodek Pomocy Społecznej w Zaniemyślu Urząd Gminy w Zaniemyślu	Liczba dzieci korzystających z posiłków.
Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	201 - 2019	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zaniemyślu.	Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem.

Objęcie rodzin dysfunkcyjnych profesjonalną pomocą.	2017 - 2019	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zaniemyślu Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wlkp.	Liczba podejmowanych interwencji kryzysowych. Ilość godzin dokonanego nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego.
Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.	2017 - 2019	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zaniemyślu Urząd Gminy w Zaniemyślu	Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach. Wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach.
Cel-3 Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.			
Szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności.	2017 - 2019	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zaniemyślu	Liczba rodzin przeżywających trudności.
Kierowanie osób uzależnionych na leczenie.	2017 - 2019	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba osób, które podjęły terapię. Liczba osób, które ukończyły terapię.
Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Rozwiązywania Przemocy w Rodzinie w rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie.	2017 - 2019	Ośrodek Pomocy Społecznej w Zaniemyślu Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Policja Gminne Placówki Oświatowe	Liczba założonych Niebieskich Kart.
Udzielanie rodzinom pomocy finansowej i rzeczowej (w formie żywności, odzieży, stypendiów, itp.).	2017 - 2019	Ośrodek Pomocy Społecznej w Zaniemyślu Urząd Gminy w Zaniemyślu	Liczba rodzin objętych pomocą.

Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny.	2017 - 2019	Ośrodek Pomocy Społecznej w Zaniemyślu Sąd Rodzinny i Nieletnich Kurator sądowy	Liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny.
Udział pracowników socjalnych i asystentów rodziny w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną.	2017 - 2019	Pracownicy socjalni Asystenci rodziny	Liczba szkoleń i konferencji.

Wykaz szczegółowych zadań:

- Szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przez pracownika socjalnego.
- Kierowanie dzieci na zajęcia do świetlic i placówek wsparcia dziennego.
- Kierowanie rodziców z dziećmi do psychologa lub pedagoga.
- Kierowanie dzieci na kolonie i obozy realizujące programy przeciwdziałania uzależnieniom.
- Kierowanie osób uzależnionych na leczenie.
- Kształtowanie u rodziców właściwych postaw .
- Rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie.
- Zapewnienie pomocy usługowej dla rodzin z dziećmi, w tym opiekuńczych i specjalistycznych.
- Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców.
- Opracowywanie i wdrażanie projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin i dzieci.
- Udzielanie rodzinom pomocy finansowej i rzeczowej .
- Udzielenie rodzinom pomocy w zdobyciu nowych kwalifikacji zawodowych oraz w znalezieniu pracy.
- Przydzielenie rodzinom niewydolnym asystenta rodziny.
- Opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną przez asystenta rodziny we współpracy z rodziną i pracownikiem socjalnym.
- Udział w szkoleniach asystenta rodziny i pracowników socjalnych z zakresu pracy z rodziną.
- Nawiązanie współpracy z krewnymi danej rodziny , pod warunkiem, że sami są wolni od patologii.
- Objęcie rodzin przeżywających trudności pomocą rodzin wspierających.
- Kierowanie rodzin wspierających na szkolenia.
- Przydzielenie asystenta rodziny rodzicom, których dzieci opuszczają młodzieżowy ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii, schronisko dla nieletnich lub zakład poprawczy.
- Pomoc rodzinom w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego.
- Współpraca asystenta rodziny lub pracownika socjalnego z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w przygotowaniu planu pomocy dziecku przebywającemu w pieczy zastępczej.

- Utrzymywanie osobistych kontaktów rodziców z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów.
- Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej
- Opracowanie przez asystenta rodziny we współpracy z rodziną biologiczną i koordynatorem pieczy zastępczej planu pracy, zgodnego z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.
- Udział asystenta rodziny w ocenie sytuacji dziecka, dokonywanej przez organizatora pieczy zastępczej.
- Organizowanie treningów rodzicielskich.
- Angażowanie rodziców do ponoszenia współodpowiedzialności za sprawy dziecka (wybór szkoły, zawodu, doping do nauki, do poprawy zachowania)
- Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej trudności.

Realizatorzy Programu

Program realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Zaniemyślu przy udziale:

1. Urzędu Gminy w Zaniemyślu;
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zaniemyślu;
3. Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
4. Placówek oświatowych z terenu Gminy Zaniemyśl;
5. Placówek Ochrony Zdrowia;
6. Organizacji pozarządowych i instytucji kościelnych;
7. Powiatowej Komendy Policji w Środzie Wlkp.;
8. Kuratorów Sądowych;
9. Sądów – Wydziały: Karny, Rodzinny i Nieletnich;
10. Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Środzie Wlkp. ;
11. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wlkp. ;
12. Powiatowego Urzędu Pracy w Środzie Wlkp. ;
13. Poradni leczenia uzależnień.

Efekty Programu

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu, sytuacji kryzysowych,
- polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka,
- poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wpięrania rodziny

- stworzenie skutecznego systemu wsparcia, dla rodziny i dziecka,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,

Źródła Finansowania Programu

Finansowanie 3 -letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Zaniemyśl, a także z dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł. Finansowanie zadań określone jest w uchwale budżetowej na dany rok zgodnie z klasyfikacją budżetową.

Monitoring i ewaluacja Programu

Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw. Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny.

Ewaluacja programu będzie oparta na gromadzeniu, analizie i interpretacji danych. Zostaną one pozyskane poprzez bezpośrednią rozmowę, obserwację lub telefoniczny kontakt z członkami rodzin, asystentem rodziny, opiekunami pieczy zastępczej, środowiskiem sąsiedzkim, pracownikami instytucjonalnych form pomocy rodzinie. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych co pozwoli na sprawdzenie skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji, wskaże dalsze potrzeby oraz na konieczność planowania dalszych działań ,oraz doskonalenia zmian w już ustalonych. Program będzie koordynowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Zaniemyślu.

Wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów szczegółowych to:

- liczba rodzin wymagających wsparcia
- liczba udzielonych porad przez specjalistów
- liczba realizowanych projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin i dzieci
- liczba osób uzależnionych, skierowanych na leczenie
- liczba osób uzależnionych, które podjęły leczenie
- liczba osób uczestniczących w terapii dla sprawców i ofiar przemocy
- liczba rodzin, którym przydzielono asystenta rodziny
- udział asystentów rodziny w szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje
- udział rodzin wspierających w szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje
- udział pracowników socjalnych w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną
- liczba rodzin wspierających zaangażowanych w pomoc dzieciom z rodzin zagrożonych
- liczba dzieci objętych terapią psychologiczno – pedagogiczną
- liczba dzieci uczestniczących w zajęciach organizowanych przez świetlice i placówki wsparcia dziennego
- liczba dzieci, którym zapewniono udział w zajęciach edukacyjnych, w tym z elementami przeciwdziałania uzależnieniom, połączonych z wypoczynkiem
- liczba rodziców utrzymujących kontakty z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej
- liczba rodzin , w której rodzic ukończył kurs zawodowy
- liczba rodzin , w której rodzic podjął zatrudnienie
- liczba rodzin, które otrzymały wsparcie finansowe lub rzeczowe

- liczba dzieci, którym opłacono wyżywienie w przedszkolu lub obiady w szkole
- liczba rodzin biologicznych dziecka, z którymi zrealizowano plan pracy zbieżny z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej
- liczba dzieci, które powróciły do rodziny naturalnej
- liczba rodzin biorących udział w treningach rodzicielskich.

Sposób kontroli realizacji programu

1.W terminie do dnia 31 marca każdego roku Wójt składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań-zgodnie z art.179 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

2.Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Zaniemyśl na lata 2017 - 2019 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności. Podstawowym założeniem programu jest utworzenie spójnego, scentralizowanego systemu wsparcia dzieci oraz wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale również na całej rodzinie jako podstawowej komórce społecznej, przede wszystkim w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej. Działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny wskazane są zarówno ze względów społecznych, jak i ekonomicznych, gdyż służą obniżeniu kosztów gminy związanych z pobytem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Program będzie miał zatem charakter zróżnicowany, zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny, w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji. By osiągnąć zamierzone cele muszą aktywne uczestniczyć instytucje, placówki oraz organizacje i swoimi działaniami, wspierają dzieci , i rodziny. Efektem działań winno być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.